

Skuldsanering

Skuldsanering – ett sätt att få ordning på sin ekonomi

Ungefär så brukar vi förklara skuldsanering – ett sätt för dig som är svårt skuldsatt att få ordning på din ekonomi. Med den här broschyren vill vi ge dig svar på de vanligaste frågorna om skuldsanering. För vi vet att de kan vara många.

Det är till oss på Kronofogden du vänder dig för att ansöka om skuldsanering. I den här broschyren berättar vi vad en skuldsanering är, hur den går till och vad du behöver tänka på. På vår webbplats kan du också läsa mer.

Vad är en skuldsanering?

Många undrar vad en skuldsanering egentligen innebär. En skuldsanering går ut på att du betalar en del av dina skulder under några år. Resten slipper du betala. När skuldsaneringen är slut har du inte längre kvar de skulder som ingick i din skuldsanering – tanken är att du ska vara skuldfri.

Den 1 november 2016 kom en helt ny lag om skuldsanering – skuldsanering för företagare. Det innebär att det numera finns två olika typer av skuldsanering: en vi kallar för vanlig skuldsanering och en för företagare.

Du som är – eller har varit – involverad i ett företag kan ha möjlighet att ansöka om en vanlig skuldsanering eller en skuldsanering för företagare. Det gäller också dig som är närstående till en företagare. Du kan själv ta ställning till vilken av de två som passar dig bäst.

Den första delen av broschyren handlar om vanlig skuldsanering och den andra om skuldsanering för företagare. I slutet av broschyren kan du läsa om betalningsanmärkningar och hur du ska göra om du vill ha mer information om skuldsanering.

Vanlig skuldsanering

Vem kan få en vanlig skuldsanering?

För att vi ska kunna svara på om du kan få skuldsanering behöver vi gå igenom din ansökan och du behöver leva upp till ett antal villkor:

- Du är så skuldsatt att du inte på något sätt kan betala dina skulder på många år.
- Skuldsaneringen är rimlig med hänsyn till dina personliga och ekonomiska förhållanden.
- Du har dina huvudsakliga intressen i Sverige, till exempel genom att du bor här, arbetar här eller har dina skulder här.
- För dig som har en enskild firma ska ekonomin i företaget vara enkel att utreda. Kom ihåg att du också kan ha möjlighet att ansöka om en skuldsanering för företagare.
- Du får inte ha ett näringsförbud i dag.

Även om du har haft skuldsanering tidigare kan du ha möjlighet att få skuldsanering igen, till exempel om du har dragit på dig nya skulder eller misslyckats med en tidigare skuldsanering. Men du behöver ha särskilda skäl för att få skuldsanering igen. I övrigt finns inget facit för vem som kan få skuldsanering.

Lite längre fram i den här broschyren kan du läsa mer om hur vi gör när vi tar hand om din ansökan.

Så här ansöker du

Du ansöker om skuldsanering genom att fylla i blanketten ”Ansökan om skuldsanering”. Blanketten finns på vår webbplats. Där kan du även läsa vart du ska skicka din ansökan. Du kan också ansöka genom e-tjänsten på vår webbplats.

Det finns hjälp att få

Du kan ansöka själv eller kontakta en budget- och skuldrådgivare i din kommun för att få hjälp. På konsumentverket.se kan du läsa om budget- och skuldrådgivning och på hallåkonsument.se kan du söka efter en budget- och skuldrådgivare nära dig. Du kan också ringa vår kundservice.

Tips som kan underlätta

I din ansökan ska du uppge de skulder du känner till och vem du har skulder till. Du ska också uppskatta hur stora skulderna är. Här får du därför tips som kan hjälpa dig att komma ihåg vilka skulder du har:

1. Ta fram din senaste deklARATION. Där framgår en del av dina skulder.
2. Gå igenom eventuella kravbrev som du har sparat från de senaste åren.
3. Ta med utländska skulder och skulder till släkt, vänner och bekanta. Sådana skulder omfattas också av skuldsaneringen och behöver alltså finnas med i din ansökan.

Du har också möjlighet att kontakta vår kundservice för att få ett utdrag från vårt register. Där kan du se alla skulder som har lämnats in till oss, men tänk på att alla skulder inte finns hos oss. Därför kan du även kontakta ett kreditupplysningsföretag för att se om de har mer information om dina skulder.

Tänk på det här när du har skickat in din ansökan

Det kan ta några månader att besluta om du ska få skuldsanering. Under den här tiden är det viktigt att du inte drar på dig nya skulder. Tänk också på att du ska betala dina vanliga utgifter, till exempel hyra, el- och telefonräkningar, tv-avgift och eventuellt underhåll till barn.

Om du har utmätning i din lön eller inkomst fortsätter den fram tills att vi har fattat ett beslut om att inleda skuldsanering. Lite längre fram i broschyren kan du läsa mer om vad beslutet innebär.

Vi bedömer din ansökan

När vi får din ansökan går vi igenom om du lever upp till villkoren för att få en skuldsanering. Två av villkoren kräver lite mer omfattande utredning än de andra. Det gäller dels dina skulder och din möjlighet att betala dem, dels om en skuldsanering är rimlig. Nedan kan du läsa mer om de två villkoren.

Dina skulder och dina möjligheter att betala dem

Först tittar vi på dina möjligheter att betala dina skulder i framtiden. Då går vi genom alla omständigheter som kan påverka din förmåga att betala. Det finns ingen gräns för hur liten eller stor skulden behöver vara. I stället tittar vi på din totala skuld i relation till vad du kan betala.

Din förmåga att betala påverkas av många olika faktorer, bland annat av

- storleken på din skuld
- dina nuvarande och framtida inkomster
- din ålder
- din arbetsförmåga och utbildning
- eventuell sjukdom och arbetslöshet.

Är dina personliga och ekonomiska förhållanden rimliga?

För att vi ska kunna avgöra om en skuldsanering är rimlig gör vi också en helhetsbedömning av dina personliga och ekonomiska förhållanden. Det kallar vi för en bedömning av skäligheten. Vi tittar på hela din situation och särskilt på tre områden:

- hur och varför dina skulder har uppkommit
- att du har gjort vad du kan för att betala dina skulder
- att du är aktiv, till exempel genom att svara på de frågor som vi ställer för att kunna pröva din ansökan.

Vi inleder

Om du uppfyller villkoren beslutar vi att inleda en skuldsanering. Det är ett preliminärt beslut och innebär att du har förutsättningar att få skuldsanering. I det här beslutet berättar vi också hur mycket du ska betala varje månad. För att komma igång med skuldsaneringen så snabbt som möjligt ska du börja betala till oss redan nu.

Hur mycket du ska betala beror på din betalningsförmåga. För att avgöra den räknar vi fram hur mycket du och eventuella familjemedlemmar behöver för er försörjning. Även det beslutet är preliminärt och vi kan ändra på det under handläggningen. I det här läget har vi inte all information om din ekonomiska situation och därför behöver vi vara något försiktiga när vi bestämmer hur mycket

du ska betala. Det är först i nästa steg som vi gör en mer omfattande utredning. Då kan det komma fram information som gör att vi beslutar att du ska betala mer eller till och med mindre.

Om du redan lever på existensminimum när skuldsaneringen börjar, kan du få en skuldsanering utan att betala. Då betalar du inte av något på dina skulder.

Genom en annons i Post- och Inrikes Tidningar offentliggör vi beslutet att inleda skuldsanering. Vi meddelar också de borgenärer (dem du är skyldig pengar) som vi känner till. Borgenärerna ska då anmäla dina skulder till oss. De kan även anmäla skulder som du eventuellt har missat att ta upp i din ansökan.

I en skuldsanering ingår alla skulder du har när vi beslutar om att inleda skuldsaneringen. Skulder som uppkommer efter beslutet ingår däremot inte, utan de behöver du betala helt och hållet.

Beslutet om att inleda skuldsanering innebär bland annat att en eventuell utmätning i din inkomst upphör.

Vi tar fram ett förslag

I det här steget utreder vi färdigt din ansökan. Vi tar tillsammans med dig fram ett förslag på hur skuldsaneringen ska gå till. I förslaget framgår vilka skulder som är med i skuldsaneringen, exakt hur mycket du ska betala och hur länge du ska betala. Två månader är betalningsfria – det är juni och december. Då behöver du inte betala alls. Tan-

ken är att du ska få ett andrum i din skuldsanering. Det vanliga är att man betalar under fem år, men om du har goda skäl kan vi komma fram till att du ska betala under en kortare tid. Om du har betalat som du ska sedan vi beslutade att inleda din skuldsanering, räknar vi förstås av dessa månader. När du har godkänt förslaget skickar vi det till dina borgenärer.

Vi beslutar

När borgenärerna haft möjlighet att berätta vad de tycker, beslutar vi om du ska få skuldsanering eller inte. Vi kan besluta att du ska få skuldsanering även om någon av dem inte vill gå med på det. Då har de möjlighet att överklaga till tingsrätten. Beslutet går inte längre att överklaga (har fått laga kraft) tre veckor från det att vi eller domstolen fattade beslutet.

När du har fått beslutet om skuldsaneringen fortsätter du att betala till oss en gång per månad. En gång per år betalar vi ut pengarna till borgenärerna. I samband med det tar vi ut en avgift på 500 kronor från dig. Den avgiften räknar vi av från ditt betalningsutrymme.

Om du inte betalar som du ska får du en påminnelse från oss. I så fall meddelar vi också dina borgenärer att du inte har betalat.

Kom ihåg att du ska betala även om någon överklagar beslutet. Om du däremot inte ska betala något alls skrivs dina skulder av helt när du är klar med din skuldsanering.

Om du inte uppfyller villkoren

Om vi bedömer att du inte uppfyller villkoren för skuldsanering avslår vi din ansökan och motiverar varför. Det kan ske både före och efter att vi inleder en skuldsanering. Om vi har inlett din ansökan och du har betalat till oss, får du tillbaka de pengar du har satt in. Om du hade utmätning innan inledandet går pengarna i stället till de borgenärer som fanns med i din utmätning.

Du har förstås möjlighet att överklaga vårt beslut. En domstol går i så fall igenom ditt ärende.

Även om du får ett avslag kan du ansöka om skuldsanering på nytt. Vår motivering till avslaget kan ge dig vägledning om när det är lämpligt att söka igen.

Om din ekonomi förändras under skuldsaneringen

Både du och borgenärerna kan ansöka om att få skuldsaneringen ändrad. Det kallar vi för att ompröva skuldsaneringen.

Om du får det sämre ekonomiskt kanske du inte kan betala som du ska. Då kan du själv ansöka om att få skuldsaneringen ändrad av oss, så att du får betala mindre.

Om du får det väldigt mycket bättre kan borgenärerna vilja ha mer, eller så vill du själv betala mer. Är det borgenärerna som ansöker om en ändring kan vi förlänga din betalningstid. Det gör vi däremot inte om det är du själv som ber om ändringen.

Borgenärerna kan också ansöka om att vi ska upphäva (avbryta) din skuldsanering, till exempel om du inte betalar som du ska. I så fall har du kvar samma skulder som före skuldsaneringen, minus det du redan har betalat.

Det är viktigt att du inte drar på dig nya skulder även om du får tillfälliga betalningsproblem. Var särskilt uppmärksam om du begärt skattejämkning, ansökt om bostadsbidrag eller är underhållsskyldig. Du har nämligen inte rätt att ändra din skuldsanering på grund av nya skulder – vi kan driva in dem som vilka skulder som helst.

Efter skuldsaneringen

Du är klar med din skuldsanering fem år efter den dag som vi beslutade att inleda skuldsaneringen. Det gäller även dig som har fått en kortare plan eller ingen betalningsplan. Om du ska betala längre än fem år avslutas skuldsaneringen samma dag som du gör den sista betalningen. När du är klar med din skuldsanering är tanken att du ska vara skuldfri.

Skuldsanering för företagare

En skuldsanering för företagare går till på ungefär samma sätt som en vanlig skuldsanering, men det finns några skillnader. Å ena sidan betalar du av dina skulder under en kortare tid, alltid tre år. Å andra sidan är villkoren för att få skuldsanering för företagare något hårdare, till exempel behöver verksamheten drivits på ett seriöst sätt.

Tanken med den här lagen är att man ska våga starta företag. Om det inte fungerar ska man snabbt kunna få skuldsanering för att få ordning på sin ekonomi och kanske starta ett nytt företag. Det är alltså själva personens ekonomi som saneras, inte företagets.

Vem kan få en skuldsanering för företagare?

Du kan få skuldsanering för företagare om du är – eller har varit – involverad i näringsverksamhet.

Med involverad menar vi en person som antingen

- själv driver en enskild näringsverksamhet eller företräder en juridisk person, till exempel ett aktiebolag eller handelsbolag
- själv drivit en enskild näringsverksamhet tidigare eller tidigare företrätt en juridisk person.

Som företrädare räknas till exempel företagsledaren, ägaren, styrelsen och vd:n. Dessutom kan även närstående till de här två grupperna få skuldsane-

ring för företagare. Till närstående räknas make, maka, sambo, förälder, syskon eller barn och makes, makas eller sambos barn.

Hur ser villkoren ut?

Vilka villkor du behöver leva upp till beror på vilket sätt du är – eller har varit – involverad i näringsverksamheten. Det finns tre olika kategorier:

- Du som är involverad i näringsverksamhet i dag: Företaget ska gå bra och dina skulder ska inte komma från den här verksamheten.
- Du som tidigare har varit involverad i näringsverksamhet: 70 procent av dina skulder ska ha kommit från verksamheten.
- Du som är närstående till någon som är – eller har varit – involverad i näringsverksamhet: 70 procent av dina skulder ska komma från företagarens verksamhet.

Du behöver dessutom leva upp till ytterligare några villkor. Dessa gäller oavsett vilken av de tre kategorierna du tillhör:

- Du är så skuldsatt att du inte på något sätt kan betala dina skulder på många år. Som företagare är det vanligt att dina framtida inkomster är oklara, men vi gör ändå en uppskattning av dina möjligheter att betala. Vi tittar till exempel på dina meriter, hur löneläget i din bransch ser ut och hur du själv bedömer dina framtida inkomster.
- En skuldsanering ska vara rimlig med hänsyn till dina personliga och ekonomiska förhållan-

den. Vi gör ungefär samma bedömning som för den vanliga skuldsaneringen, men vi ska även bedöma på vilket sätt en skuldsanering skulle öka dina chanser att driva ett företag på nytt.

- Näringsverksamheten ska bedrivas – eller ha bedrivits – på ett seriöst sätt. Det innebär bland annat att du har skött bokföringen och betalat skatt löpande.
- Du behöver ha dina huvudsakliga intressen i Sverige, till exempel genom att du bor här, arbetar här eller har dina skulder här.
- Du får inte ha ett näringsförbud i dag.
- Du behöver kunna betala minst en sjundedel av prisbasbeloppet var tredje månad. Statistiska centralbyrån tar varje år fram det prisbasbelopp som gäller. Du kan läsa mer på scb.se.

Även om du har haft skuldsanering tidigare kan du ha möjlighet att få skuldsanering igen, till exempel om du har dragit på dig nya skulder eller misslyckats med en tidigare skuldsanering.

Men du behöver ha särskilda skäl för att få skuldsanering igen.

Skulle du inte uppfylla kraven för en skuldsanering för företagare kanske du kan få en vanlig skuldsanering.

Så här ansöker du

Du ansöker om skuldsanering för företagare genom att använda vår blankett eller vår e-tjänst. Du kan också kontakta en budget- och skuldrådgivare för stöd.

Ansökan om skuldsanering för företagare är mer omfattande än den vanliga ansökan om skuldsanering. Du behöver lämna fler och mer detaljerade uppgifter. Du behöver till exempel precisera dina skulder och lämna in bilagor av olika slag.

Förutom villkoren och själva ansökan är processen väldigt lik den för vanlig skuldsanering. Tanken är att du ska komma igång med skuldsaneringen så snabbt som möjligt och därför börjar du betala in till oss direkt vid vårt beslut om att inleda skuldsanering. Det finns dock några viktiga skillnader. För skuldsanering för företagare gäller följande:

- Du betalar under tre år.
- Du har inte möjlighet att få en kortare betalningstid eller betalningsfria månader.
- Du kan inte få en skuldsanering utan att betala någonting.
- Du betalar normalt av på dina skulder var tredje månad.

Omprövningsreglerna är i stort desamma som för vanlig skuldsanering, men om du inte längre har möjlighet att betala en sjundedel av prisbasbeloppet kan du själv ansöka om att få din skuldsanering upphävd.

När får du en betalningsanmärkning på grund av din skuldsanering?

En betalningsanmärkning är en anteckning hos ett kreditupplysningsföretag om att någon inte har skött sina betalningar. En betalningsanmärkning registreras hos kreditupplysningsföretagen när vi på Kronofogden beslutar att inleda skuldsanering.

Anmärkningarna försvinner i kreditupplysningsföretagens register senast fem år efter det att vi inledde din skuldsanering. Om din betalningstid löper under längre tid försvinner de senast samma dag som du gör den sista betalningen.

För dig som företagare försvinner betalningsanmärkningen senast tre år från det att vi inledde din skuldsanering. Om din betalningstid löper under längre tid försvinner de senast samma dag som du gör den sista betalningen.

Vill du veta mer?

På kronofogden.se kan du läsa mer. Här hittar du bland annat svar på fler frågor om skuldsanering, e-tjänsten, blanketter för att ansöka, hjälp att fylla i och en funktion för att räkna ut vilket belopp du får behålla under din skuldsanering. För att komma till sidorna om skuldsanering kan du använda sökfunktionen.

Du är också alltid välkommen att ringa vår kundservice på 0771-73 73 00 eller att mejla till kronofogdemyndigheten@kronofogden.se.

Telefon 0771-73 73 00
www.kronofogden.se